

ΒΙΟΓΡΑΦΙΚΟ ΣΗΜΕΙΩΜΑ

Χρυσοβαλάντη Ι. Παπαναστασοπούλου

Ε.ΔΙ.Π. Βιβλικής Θεολογίας και Βιβλικής Αρχαιολογίας, Π.Α.Ε.Α Κρήτης

ΠΡΟΣΩΠΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

e-mail: valiapapanas@yahoo.gr

[Παπαναστασοπούλου Χρυσοβαλάντη \(aeahk.gr\)](mailto:valiapapanas@yahoo.gr)

[Valia Papanastasopoulou | University Ecclesiastical Academy of Crete -
Academia.edu](mailto:valiapapanas@yahoo.gr)

ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

996 Πτυχίο Θεολογίας του τμήματος Θεολογίας της Θεολογικής Σχολής του Α.Π.Θ. με βαθμό «λίαν καλώς» (08).

2000 Πτυχίο Αρχαιολογίας και Ιστορίας της Τέχνης του Τμήματος Ιστορίας και Αρχαιολογίας της Φιλοσοφικής Σχολής του ΕΚΠΑ με βαθμό «λίαν καλώς» (07,2). Τίτλος πτυχιακής εργασίας: «Οι Ταφικοί περίβολοι των Μυκηνών».

2001 Μεταπτυχιακός τίτλος του Τμήματος Θεολογίας της Θεολογικής Σχολής του Α.Π.Θ., με ειδίκευση στην Παλαιά Διαθήκη και βαθμό «άριστα» (10). Τίτλος μεταπτυχιακής εργασίας: «Η ιουδαϊκή κοινότητα της Ελεφαντίνης».

2018 Διδάκτωρ Θεολογίας της Θεολογικής Σχολής του Α.Π.Θ με ειδίκευση στην Παλαιά Διαθήκη. Τίτλος διδακτορικής διατριβής: «Ο θρησκευτικός συγκρητισμός στον βιβλικό Ισραήλ» με βαθμό 10 (άριστα).

Οκτώβριος 2018 – Απρίλιος 2021 Μεταδιδακτορική ερευνήτρια στο Τμήμα Θεολογίας της Θεολογικής Σχολής του Α.Π.Θ. Τίτλος της μεταδιδακτορικής έρευνας: «Θυσίες παιδιών στον βιβλικό και εξωβιβλικό χώρο».

ΓΛΩΣΣΟΜΑΘΕΙΑ

Αγγλικά (Κρατικό Πιστοποιητικό Γλωσσομάθειας ΥΠΠΕΘ) – Επίπεδο Γ2.

Γαλλικά (Diplôme d' Études en Langue Français - DELF 1er Degré) – Επίπεδο B2.

Αραβικά (Βεβαίωση Σπουδών Διδασκαλείου Ξένων Γλωσσών ΕΚΠΑ και Attestation de Présence Institut Bourguiba des Langues Vivantes (Τυνησία) - Επίπεδο B2 (Καλή γνώση).

Σύγχρονα εβραϊκά (Βεβαιώσεις παρακολούθησης Τμήματος Θεολογίας, Θεολογική Σχολή Α.Π.Θ.) – Επίπεδο Α2.

Γερμανικά (Καλή γνώση σε επίπεδο κατανόησης βιβλιογραφίας, 4 έτη μαθημάτων άνευ πιστοποίησης)

Βιβλικά εβραϊκά (Πολύ καλή γνώση, μαθήματα προπτυχιακού και μεταπτυχιακού κύκλου στο Τμήμα Θεολογίας, Θεολογική Σχολή Α.Π.Θ.).

Στοιχεία χεττιτικής γλώσσας (Πιστοποιητικό e-learning του ΕΚΠΑ)

ΓΝΩΣΗ Η/Υ

- Cambridge International Diploma in IT Skills Standard Level (Vellum Global)

Επεξεργασία κειμένου (Microsoft Word 2010)

Υπολογιστικά φύλλα (Microsoft Excel 2010)

Υπηρεσίες διαδικτύου (MS Internet Explorer, Microsoft Outlook 2010)

ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΕΜΠΕΙΡΙΑ

08/1999 και 08/1998 Αρχαιολόγος στην πανεπιστημιακή ανασκαφή του νεολιθικού οικισμού του Δισπηλιού Καστοριάς (επίβλεψη του καθηγητή κ. Γ. Χουρμουζιάδη).

09/1999 Αρχαιολόγος στην πανεπιστημιακή ανασκαφή της Τούμπας Θεσσαλονίκης (επίβλεψη των καθηγητών κ. Στ. Ανδρέου και κ. Κ. Κωτσάκη).

09/2001 Αρχαιολόγος στην πανεπιστημιακή ανασκαφή των Παλιαμπέλων Κολινδρού (επίβλεψη του καθηγητή κ. Κ. Κωτσάκη).

10/2002 – 12/2002 Αρχαιολόγος στο Αρχαιολογικό Μουσείο Ολύνθου Χαλκιδικής (ΙΣΤ΄ ΕΠΚΑ). Καταγραφή κεραμικής Ποσειδίου.

9/2003 – 6/2004 Εργασία στη Βιβλιοθήκη της Θεολογικής Σχολής του Α.Π.Θ. στο Τμήμα Καταλογογράφησης και εξυπηρέτησης αναγνωστικού κοινού.

20/03/2006 – 29/12/2006 Αρχαιολόγος σε σωστική ανασκαφή στη θέση Λεπτοκαρυά –Βάλτος Πιερίας ως τομεάρχης (ΚΖ΄ ΕΠΚΑ Πιερίας).

13/08/2009 Διορισμός ως μόνιμη εκπαιδευτικός ΠΕ01 Θεολόγος του ΥΠΑΙΘ (ΔΔΕ Χίου) κατόπιν γραπτού διαγωνισμού ΑΣΕΠ.

09/2009-08/2017 Μόνιμη εκπαιδευτικός στο ΥΠΠΕΘ με τις ειδικότητες ΠΕ01 Θεολόγος και ΠΕ02 Φιλολόγος στη ΔΔΕ Χίου.

09/2009-08/2011 Δημόσια Κεντρική Ιστορική Βιβλιοθήκη Χίου «Κοραΐς». Τμήμα Καταλογογράφησης (με απόσπαση).

31/10/2011 Αναγνώριση από το ΥΠΑΙΘΠΑ της β' ειδικότητας ΠΕ02 Φιλολόγος.

2016-2017 Υποδιευθύντρια στο Εσπερινό Γυμνάσιο – Λ.Τ. Χίου.

2016-2017 Διδασκαλία σε ενήλικες στα Προγράμματα Ψυχικής και Κοινωνικής Υγείας του Πανεπιστημίου Αιγαίου στο εκπαιδευτικό αντικείμενο Διαπολιτισμική Εκπαίδευση και Διδακτική μεθοδολογία (μέσω πλατφόρμας τηλεεκπαίδευσης).

2017-2019 Μόνιμη Εκπαιδευτικός στο ΥΠΠΕΘ με οργανική θέση στο Γυμνάσιο Σιμόπουλου (ΔΔΕ Ηλείας). Απόσπαση στη ΔΔΕ Ανατ. Αττικής.

2019-08/2021 Αποσπασμένη εκπαιδευτικός στο Τμήμα Θεολογίας ΑΠΘ. Συνεπικουρία στη διδασκαλία μαθημάτων Παλαιάς Διαθήκης και Βιβλικής Αρχαιολογίας (προπτυχιακό και μεταπτυχιακό επίπεδο) με τον καθ. Ι. Μούρτζιο (2 έτη).

09/2021-30/06/2022 Αποσπασμένη εκπαιδευτικός στην ΔΔΕ Α' Αθήνας.

06/07/2022- σήμερα Μετάταξη σε θέση ΕΔΙΠ με ειδίκευση Βιβλική Θεολογία και Βιβλική Αρχαιολογία, Πατριαρχική Ανώτατη Εκκλησιαστική Ακαδημία Κρήτης (ΠΑΕΑΚ).

ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ

1. 2019-2020 Συνεπικουρία με τον καθ. Ι. Μούρτζιο (Τμήμα Θεολογίας Α.Π.Θ.) στα παρακάτω μαθήματα:

- Στο χειμερινό εξάμηνο:

1. «Ερμηνεία Ιστορικών βιβλίων της Π. Διαθήκης από το κείμενο των Ο'»
2. «Θεολογία της Παλαιάς Διαθήκης»
3. Ιστορία του βιβλικού Ισραήλ (επιλεγόμενο)

- Στο εαρινό εξάμηνο:

1. «Ερμηνεία Προφητικών και Ποιητικών Βιβλίων της Π. Διαθήκης από το κείμενο των Ο'» (Δ' Εξάμηνο)
2. Προϊστορία του βιβλικού Ισραήλ (επιλεγόμενο)

Μεταπτυχιακά σεμινάρια: Προφητεία και προφήτες στην αιχμαλωσιακή και μεταιχμαλωσιακή περίοδο (χειμερινό και εαρινό εξάμηνο).

2. 2020-2021 Συνεπικουρία με τον καθ. Ι. Μούρτζιο στα παρακάτω μαθήματα:

- Στο χειμερινό εξάμηνο:

1. «Ερμηνεία Ιστορικών βιβλίων της Π. Διαθήκης από το κείμενο των Ο'».
2. «Θεολογία της Παλαιάς Διαθήκης».
3. «Ο Ισραήλ και τα έθνη στο προφητικό μήνυμα» (επιλεγόμενο).

- Στο εαρινό εξάμηνο:

1. «Ερμηνεία Προφητικών και Ποιητικών Βιβλίων της Π. Διαθήκης από το κείμενο των Ο'».
 2. «Ο θεσμός της βασιλείας στον βιβλικό Ισραήλ» (επιλεγόμενο).
 3. «Η σχέση του Θεού με το λαό Ισραήλ στην ιστορία» (επιλεγόμενο).
- Μεταπτυχιακά σεμινάρια: Προφητεία στον βιβλικό Ισραήλ Ι (χειμερινό εξάμηνο) και Προφητεία στον βιβλικό Ισραήλ ΙΙ (θερινό εξάμηνο).

3. 2021-2022 Αυτοδύναμη διδασκαλία μαθημάτων στο Τμήμα Θεολογίας Ε.Κ.Π.Α. μέσω ΕΛΚΕ (εαρινό εξάμηνο).

1. Ερμηνεία της Παλαιάς Διαθήκης (Στ' Εξάμηνο)
2. Ερμηνεία της Παλαιάς Διαθήκης εκ του Πρωτοτύπου (Η' Εξάμηνο)

4. 2022- σήμερα Αυτοδύναμη διδασκαλία ως μέλος ΕΔΙΠ Βιβλικής Θεολογίας και Βιβλικής Αρχαιολογίας στην ΠΑΕΑΚ των εξής μαθημάτων:

- Πρόγραμμα Ιερατικών Σπουδών.

Χειμερινό εξάμηνο:

- A1 Εισαγωγή στην Παλαιά Διαθήκη – Βιβλική Αρχαιολογία,
A2 Εισαγωγή στην Καινή Διαθήκη,
A14 Ιστορία των Χρόνων της Καινής Διαθήκης και Στοιχεία της Εβραϊκής Γλώσσας,
Γ12 Η Αγία Γραφή στην Ορθόδοξη Λατρεία,
Ζ4 Χριστιανική Αρχαιολογία,

Εαρινό εξάμηνο:

- B1 Ερμηνεία Λειτουργικών Αναγνωσμάτων Παλαιάς Διαθήκης,
B2 Ερμηνεία Λειτουργικών Περικοπών Καινής Διαθήκης,
B14 Θεσσαλονίκη: Θεολογία, Αγιολογία, Ιεραποστολή,
Δ12 Η Παλαιά Διαθήκη στα βιβλία της Καινής Διαθήκης

-Πρόγραμμα Εκκλησιαστικής Μουσικής και Ψαλτικής.

Εαρινό εξάμηνο:

B4 Ερμηνεία Λειτουργικών Περικοπών Καινής Διαθήκης,

B5 Ερμηνεία Λειτουργικών Αναγνωσμάτων Παλαιάς Διαθήκης

5. 02/10/2023 έως 31/07/2024 Συνεργαζόμενο Επιστημονικό Προσωπικό (Σ.Ε.Π.)
στο πλαίσιο του Μεταπτυχιακού Προγράμματος Σπουδών «Ορθόδοξη Χριστιανική
Θεολογία και Θρησκευτικός Πλουραλισμός (ΟΡΘ)» της Σχολής Ανθρωπιστικών
Επιστημών του **Ελληνικού Ανοικτού Πανεπιστημίου (Ε.Α.Π.)**.

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΕΡΕΥΝΑ

Οκτώβριος 2018 – Απρίλιος 2021 Μεταδιδακτορική ερευνήτρια στο Τμήμα
Θεολογίας της Θεολογικής Σχολής του Α.Π.Θ. Τίτλος της μεταδιδακτορικής έρευνας:
«Θυσίες παιδιών στον βιβλικό και εξωβιβλικό χώρο». Κατά τη διάρκεια των
ακαδημαϊκών ετών **2019-2020 και 2020-2021** διεκπεραίωσα την μεταδιδακτορική
μου έρευνα στο Τμήμα Θεολογίας, Θεολογική Σχολή Α.Π.Θ. ως αποσπασμένη
εκπαιδευτικός από τη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση.

ΕΠΙΒΛΕΨΗ ΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΚΑΙ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΕΡΓΑΣΙΩΝ

Πτυχιακές εργασίες (ΠΑΕΑΚ):

1. Κυπραίος, Ελευθέριος, *Ιεροί τόποι της Εκκλησίας των Ιεροσολύμων στο Οδοιπορικό της Αιθερίας*, Ηράκλειο 2023.
2. Χριστοφοράκης, Χρόνης, *Η θέση της γυναίκας στον βιβλικό Ισραήλ από την εποχή των Πατριαρχών μέχρι την εποχή των Κριτών*, Ηράκλειο 2024.
3. Χανιωτάκης, Θεοχάρης, *Οι θρησκευτικές μεταρρυθμίσεις στον βιβλικό Ισραήλ (σε εξέλιξη)*.

Μεταπτυχιακές Διπλωματικές Εργασίες (Ε.Α.Π.):

1. Δημητρακόπουλος, Χρυσοβαλάντης, *Η Παλαιά Διαθήκη στο μάθημα των Θρησκευτικών του Δημοτικού Σχολείου από το 1974, έως σήμερα. Συγκριτική έρευνα (σε εξέλιξη)*.

ΣΥΝΕΧΗΣ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ

- **2000-2001** Παρακολούθηση μαθημάτων στην Εν Αθήναις Αρχαιολογική Σχολή κατά τη 12η περίοδο με θέματα: «Ελληνορθόδοξα μνημεία της Παλαιστίνης» και «Οι Χετταίοι».
- **Ιούλιος 2003** Παρακολούθηση μαθημάτων αραβικής γλώσσας (Β' επίπεδο). Bourghiba School des Langues Vivantes, Τυνησία με υποτροφία του Υπουργείου Εξωτερικών της Τυνησίας. Απόκτηση βεβαίωσης.
- **2010-11** Παρακολούθηση μαθημάτων μέσω προγράμματος e-learning στη θεματική ενότητα Prehistoric Religion από το Πανεπιστήμιο της Οξφόρδης. Εκπόνηση εργασιών και απόκτηση βεβαίωσης.
- **2017-2018** Παρακολούθηση μαθημάτων χεττιτικής γλώσσας μέσω του προγράμματος e-learning του ΕΚΠΑ. Απόκτηση πιστοποιητικού.
- **2019** Παρακολούθηση εκπαιδευτικού προγράμματος με τίτλο “Biblical Archaeology: The Archaeology of Ancient Israel and Judah” μέσω του προγράμματος e-learning του Πανεπιστημίου Bar-Ilan, Ισραήλ. Απόκτηση πιστοποιητικού.
- **2019-2020** Παρακολούθηση μαθημάτων μέσω του προγράμματος e-learning του ΕΚΠΑ με θέμα «Αρχαίοι Πολιτισμοί της Εγγύς Ανατολής». Απόκτηση πιστοποιητικού.
- **2020** Παρακολούθηση εκπαιδευτικού προγράμματος με τίτλο “The Bible in the Light of Ancient Near East” μέσω του προγράμματος e-learning του Πανεπιστημίου Bar-Ilan, Ισραήλ. Απόκτηση πιστοποιητικού.

ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΣΕ ΣΥΝΕΔΡΙΑ – ΕΙΣΗΓΗΣΕΙΣ

27 -29 Σεπτεμβρίου 1994 Παρακολούθηση του ΙΓ' Διεθνούς Συνεδρίου Πατερικής Θεολογίας, Αθήνα.

09/1997 Παρακολούθηση Θ' Συνεδρίου της Ελληνικής Εταιρείας Βιβλικών Σπουδών, Ιερισσός Χαλκιδικής.

03/03/2000 Παρακολούθηση της 3^{ης} Ημερίδας Περιβαλλοντικής Αρχαιολογίας στην Ελληνική Εταιρεία (Αθήνα) με θέμα: *«Η Περιβαλλοντική Αρχαιολογία στην Ελλάδα: Ανασκαφική Έρευνα, Μεθοδολογία και Προοπτικές για τον 21ο Αιώνα».*

24/9/2002-29/9/2002 8th Annual meeting of the European Association of Archaeologists, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης. Συμμετοχή στην οργάνωση και εξυπηρέτηση συνεδρών.

08-11/08/2011 Συμμετοχή στο International Meeting of European Association of Biblical Studies, Θεσσαλονίκη. Εισήγηση με τίτλο: “The Jewish temple of Elephantine in Egypt: The Social and Religious Life of the Jewish Community around the Temple of Yahu”.

16/10/2011 Ημερίδα με θέμα: «*Εβραϊκοί τόποι Θεσσαλονίκης*». 4ο βραβείο-έπαινος συγγραφής εργασίας με τίτλο: «Το εβραϊκό νεκροταφείο της Θεσσαλονίκης».

11/12/2013 Συμμετοχή στο Διεθνές Συνέδριο του Τμήματος Ιστορίας και Αρχαιολογίας του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου (10-11 Δεκεμβρίου 2013) με θέμα «*Λαϊκή θρησκεία και τελετουργία στην ανατολική Μεσόγειο από την 3η χιλιετία π.Χ. έως και τον 5ο αι. μ.Χ.*». Τίτλος εισήγησης: «Popular Religion in ancient Judah during the 8th and 7th centuries B.C. The case of the female pillar figurines”.

13/12/2013 Εισήγηση στον Σύλλογο των Φίλων Ιστορικού Αρχείου της Αρχαιολογικής Υπηρεσίας με θέμα: «*Η εβραϊκή κοινότητα της Χίου: από τους ρωμαϊκούς χρόνους έως και το τέλος της Τουρκοκρατίας (14 π.Χ.-1912)*».

27-31/05/2015 Συμμετοχή στο Διεθνές Συνέδριο του Τμήματος Ιστορίας και Αρχαιολογίας του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου με θέμα «*Η Προϊστορία της Αθήνας και της Αττικής*». Συμμετοχή με poster υπό τον τίτλο: «*Η κατάθεση ειδωλίων σε μυκηναϊκούς τάφους της Αττικής. Μία όψη της ιδεολογίας του θανάτου*».

25/03/2016 Εισήγηση στο 2ο Συνέδριο Μεταπτυχιακών Φοιτητών Προϊστορικής Αρχαιολογίας του ΕΚΠΑ με τίτλο «*Η Δραστηριότητα των Αιγαίων Εμπόρων στην Περιοχή της Συρίας – Παλαιστίνης κατά την Ύστερη Εποχή του Χαλκού (14ος – 13ος αι. π.Χ.)*».

25/05/2017 Εισήγηση στο 3ο Συνέδριο Μεταπτυχιακών Φοιτητών Προϊστορικής Αρχαιολογίας του ΕΚΠΑ με τίτλο «*Υλικός πολιτισμός και γνωσιακές λειτουργίες κατά την Πρώιμη Προϊστορία*». Θέμα της εισήγησης: «*Η διαχείριση της μνήμης και του θανάτου στις ταφικές πρακτικές των Νατουφίων*».

20/01/2019 Εισήγηση στην 3η συνάντηση του BIBLICUM, Βιβλικό Μουσείο, Θεολογική Σχολή ΑΠΘ με τίτλο «*Όταν τα δέντρα μιλούν*». *Η ιστορία του Ιωάθαμ (Κρ. 9,8-15) μέσα στο περιβάλλον της Εγγύς Ανατολής. Από το μύθο στην παραβολή*».

11-12/12/2020 Παρακολούθηση συνεδρίου της Ελληνικής Βιβλικής Εταιρείας με θέμα «*Η Βιβλική Θεώρηση της Αρρώστιας και του Πόνου*».

28-29/01/2022 Εισήγηση στο 4^ο Πανελλήνιο Συνέδριο Θεολόγων που διοργανώθηκε από το Τμήμα Θεολογίας & το Εργαστήριο Παιδαγωγικής του Τμήματος Θεολογίας του ΑΠΘ σε συνεργασία με την Περιφερειακή Διεύθυνση Π/θμιας και Δ/θμιας Εκπαίδευσης Κεντρικής Μακεδονίας. Θέμα εισήγησης: «*Ποιήσωμεν άνθρωπον κατ' εικόνα ημετέρα και καθ' ομοίωσιν*». Μία περίπτωση διδασκαλίας της Παλαιάς Διαθήκης στην Α' Γυμνασίου».

12-14/05/2021 Εισήγηση στο Β' Διεπιστημονικό Συνέδριο της ΑΕΑΑ με θέμα «*Ιερωσύνη, Εθνεγερσία, σύγχρονη ζωή*». Τίτλος της εισήγησης: «*Ιερατείο και τοπικά ιερά στον αρχαίο Ισραήλ. Βιβλικές μαρτυρίες και αρχαιολογικά δεδομένα*».

02/04/2024 Μέλος της επιστημονικής επιτροπής της Εσπερίδας που διοργανώθηκε από την Πατριαρχική Ανώτατη Εκκλησιαστική Ακαδημία Κρήτης με θέμα: «*Μεσάσαντες το πέλαγος της εγκρατείας, λιμένα εκδεχόμεθα της σωτηρίας*».

23/10/2024 Εισήγηση με τίτλο «*Το μαρτύριο στην Παλαιά Διαθήκη μέσα από τις αφηγήσεις των βιβλίων των Μακκαβαίων*» που παρουσιάστηκε στην Επιστημονική Επετηρίδα με θέμα: «*Διαχρονικές απηγήσεις του μαρτυρίου: Μνήμη των μαρτύρων. Οι άγιοι Τέσσερεις μάρτυρες του Ρεθύμνου*» στο Ρέθυμνο υπό την Αιγίδα της Π.Α.Ε.Α.Κ και της Ι. Μ. Ρεθύμνης και Αυλοποτάμου.

ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΕΙΣ

Α. ΜΟΝΟΓΡΑΦΙΕΣ

1. *Η Ιουδαϊκή κοινότητα της Ελεφαντίνης*, εκδόσεις Βάνιας, Θεσσαλονίκη 2001.
2. *Βιβλικός Συγκρητισμός και Αρχαιολογικές Μαρτυρίες στην εποχή του Σιδήρου (1200-587 π.Χ.)*, Ostrakon Publishing, Θεσσαλονίκη 2020.
3. *Οι θυσίες των παιδιών στον βιβλικό Ισραήλ, την Εγγύς Ανατολή και τη Μεσόγειο. Θεολογική και Αρχαιολογική Μελέτη*, εκδόσεις Έννοια, Αθήνα 2023.
4. *Παγιδεύοντας τους δαίμονες: Όψεις της ραββινικής γραμματείας στα Αραμαϊκά Κύπελλα Εξορκισμού των Ιουδαίων της Βαβυλώνας*, Αθήνα 2025 (υπό έκδοση, ISBN: 978-960-641-078-9).
5. *Η δημιουργία στην Παλαιά Διαθήκη. Από τους μύθους της Εγγύς Ανατολής στα κείμενα της Βίβλου*, Θεσσαλονίκη 2025 (υπό έκδοση).

Β. ΑΡΘΡΑ ΚΑΙ ΣΥΛΛΟΓΙΚΟΙ ΤΟΜΟΙ

1. «Ιεριχώ: η αρχαιότερη πόλη του κόσμου», *CORPUS* 66 (Δεκέμβριος 2004), σσ. 28-41.
2. «Ουρ. Η πόλη των Χαλδαίων», *CORPUS* 70 (Απρίλιος 2005), σσ. 18-27.
3. «Εμείς και τα Μουσεία», *Το Πρώτο Σκαλί* 2 (Μάιος 2006), σσ. 32-33.
4. «Πέλλα: Η πρωτεύουσα των Μακεδόνων βασιλείων», *Φωτόδεντρο* 1 (Απρίλιος 2007), σ. 23.
5. (σε συνεργασία με Β. Παππά), «Σύζευξη της ελληνικής και χριστιανικής παιδείας όπως διαφαίνεται μέσα από το έργο του Μ. Βασιλείου «Προς τους νέους, όπως αν εξ Ελληνικών ωφελοίντο λόγων», *Γρηγόριος ο Παλαμάς* 825 (2008), σσ. 765-779.
6. «Το νέο Μουσείο της Ακρόπολης», *Crescendo* 1 (Ιανουάριος 2010), σσ. 41-45.
7. «Το εβραϊκό νεκροταφείο της Θεσσαλονίκης. Ένας τόπος μνήμης και περισυλλογής», 2011 στο <http://www.jct.gr/Papanastosopoulou.pdf> (ιστοσελίδα Ισραηλιτικής Κοινότητας Θεσσαλονίκης).
8. «Γεώργιος Χαλκιάς-Στραβελάκης (MustaphaKhasnadar) (مصطفى خزندار). Ένας Χιώτης βεζίρης της Τύνιδας (1817-1878)», στο *Αρχαιολογία και Τέχνες* (2012) <http://www.archaiologia.gr/blog/publishig/%CE%B3%CE%B5%CF%89%CF%81%CE%B3%CE%B9%CE%BF%CF%83-%CF%87%CE%B1%CE%BB%CE%BA%CE%B9%CE%B1%CF%83-%E2%80%93%CF%83%CF%84%CF%81%CE%B1%CE%B2%CE%B5%CE%BB%CE%B1%CE%BA%CE%B7%CF%83-mustapha-khasnadar/>
9. «Η περιπέτεια της χαμένης Ατλαντίδας. Από τον Πλάτωνα μέχρι την εποχή μας», Περιοδικό *Fractal*, τεύχος 3, Αύγουστος 2014, <http://fractalart.gr/i-peripetia-tis-chamenis-atlantidas-a/>.
10. «Έζησε 5 χρόνια, 2 μήνες, 6 μέρες και 6 ώρες». Η επιτύμβια στήλη ενός μικρού δούλου της ρωμαϊκής εποχής», Περιοδικό *Fractal*, τεύχος 5, Οκτώβριος 2014, <http://fractalart.gr/ezise-5-chronia-2-mines-6-meres-ke-6-ores-i-epitimvia-stili-enos-mikrou-doulou-tis-romaikis-epochis/>.
11. «Βασίλειος Τζαφέρης (1936-2014). Πρώην Διευθυντής της Αρχής Αρχαιοτήτων του Ισραήλ», Ηλεκτρονικό περιοδικό AMEN, 04/01/2015, <http://www.amen.gr/article20256>.

12. Ο Μ. Αλέξανδρος στις αφηγήσεις του Κορανίου: Ο μυστηριώδης Dhu al-Qarnayn (=Ντου αλ-Καρνάϊν), Περιοδικό *Fractal*, τεύχος 8, Ιανουάριος 2015, <http://fractalart.gr/megas-alexandros/>.
13. «Η αρχαιολογία της καταστροφής. Το φαινόμενο της *damnatio memoriae* στην αρχαία Μεσοποταμία και το σύγχρονο Ιράκ», Περιοδικό *Fractal*, τεύχος 10, Απρίλιος 2015, <http://fractalart.gr/valia-papanastasopoulou-damnatio-memoriae/>.
14. «Η εβραϊκή κοινότητα της Χίου: από τους ρωμαϊκούς χρόνους έως και το τέλος της Τουρκοκρατίας (14 π.Χ.-1912)», Περιοδικό *Αρχαιολογία και Τέχνες*, <https://www.archaiologia.gr/blog/2016/05/30/η-ιουδαϊκή-κοινότητα-της-χίου/>.
15. “Popular Religion in ancient Judah during the 8th and 7th centuries B.C. The case of the female pillar figurines”, στο Vavouranakis, G. et al. (eds.), *Popular religion and ritual in prehistoric and ancient Greece and the eastern Mediterranean*, Archaeopress Publishing Ltd, Oxford 2018, pp. 105-111.
16. (σε συνεργασία με Χ. Ιωαννίδου) «Τα λόγια του Ιησού ενώπιον του Μ. Συνεδρίου σε Ματθαίο (26, 59-68) και Λουκά (22, 63-71)», περιοδικό *Πεμπτουσία* (24/04/2019).
17. «Μία επιγραφή – δείγμα της εβραϊκής παρουσίας στη Χίο», *Αρχαιολογία και Τέχνες* 129 (Απρίλιος 2019), σσ. 114-119.
18. «Όταν τα δέντρα μιλούν». Η ιστορία του Ιωάθαμ (Κρ. 9,8-15) μέσα στο περιβάλλον της Εγγύς Ανατολής. Από το μύθο στην παραβολή», *ΣΥΝΘΕΣΙΣ* 1 (2021), σσ. 202-224.
19. «Θυσίες Παιδιών στον Βιβλικό Ισραήλ», *Παύλειος Λόγος*, περιοδικό Ι.Μ. Βεροίας, Ναούσης και Καμπανίας, τεύχος Ιανουαρίου-Φεβρουαρίου 2021).
20. «Ποιήσωμεν άνθρωπον κατ’ εικόνα ημετέρα και καθ’ ομοίωσιν». Μία περίπτωση διδασκαλίας της Παλαιάς Διαθήκης στην Α΄ Γυμνασίου», στο Ζητήματα Διδακτικής των Θρησκευτικών, Τομ. 4. Πρακτικά 4ου Πανελληνίου Συνεδρίου Θεολόγων: Θρησκευτική Εκπαίδευση: Σύγχρονες τάσεις και επικαιρότητα, Παιδαγωγικό Εργαστήριο, Τμήμα Θεολογίας ΑΠΘ, Θεσσαλονίκη 2022.
21. «Ιερατείο και τοπικά ιερά στον αρχαίο Ισραήλ. Βιβλικές μαρτυρίες και αρχαιολογικά δεδομένα», στα *Πρακτικά του Β΄ Διεπιστημονικού Συνεδρίου ΑΕΑΑ* με τίτλο *Ιερωσύνη, Εθνεγερσία, σύγχρονη ζωή*, εκδ. Γρηγόρη, Αθήνα 2022, σσ. 297-312.
22. ““They cut themselves with knives”. Mourning rituals for a dying god in the Old Testament”, *Theology and Culture* 7 (December 2023), pp. 33-49.

23. «Κτίση και οικολογική κρίση. Η περίπτωση του Ψαλμού 103», στο Αρβανίτης, Χ. Στρουμπάκης, Μ., Παπαναστασοπούλου, Χ. (επιμ.), *Αφιερωματικός τόμος επί τη πεντηκονταετία αρχιερατείας του Οικουμενικού Πατριάρχου Βαρθολομαίου Α΄*, Πατριαρχική Ανώτατη Εκκλησιαστική Ακαδημία Κρήτης, εκδ. Τυποκρέτα, Ηράκλειο, 2023, σσ. 85-91.
24. «Γυναίκες από πηλό. Γυναικεία ειδώλια τυμπανιστριών και τα επινίκια άσματα στον αρχαίο Ισραήλ», *Θέματα Αρχαιολογίας* 8.1 (Ιανουάριος/Απρίλιος 2024), σσ. 18-35.
25. «Το μαρτύριο στην Παλαιά Διαθήκη μέσα από τις αφηγήσεις των βιβλίων των Μακκαβαίων», Επετηρίδα της Πατριαρχικής Ανώτατης Εκκλησιαστικής Ακαδημίας Κρήτης, Ηράκλειο, *Νέα Χριστιανική*, Περιοδικό Ι. Μητρόπολης Ρεθύμνης και Αυλοποτάμου 2025, σσ. 1-15. (υπό έκδοση).

ΜΕΛΟΣ

- American Society of Overseas Research (ASOR)
- Aegeus: Εταιρεία Προϊστορικής Αρχαιολογίας
- European Association of Biblical Studies
- Πανελλήνιος Θεολογικός Σύνδεσμος «ΚΑΙΡΟΣ»
- Φίλοι του Ιστορικού Αρχείου της Αρχαιολογικής Υπηρεσίας
- Society of Biblical Literature
- Παγκρήτιος Σύνδεσμος Θεολόγων
- Ευρωπαϊκή Εταιρεία Γυναικών στη Θεολογική Έρευνα (ESWTR)

ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΕΙΣ – ΡΑΔΙΟΦΩΝΙΚΕΣ ΕΚΠΟΜΠΕΣ -ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΕΣ ΣΕ

ΠΕΡΙΟΔΙΚΑ

- «Πολύ σημαντική η ανακάλυψη της σπηλιάς που φιλοξενούσε Χειρόγραφα της Νεκράς Θάλασσας», συνέντευξη στην Ελένη Μάρκου (ΑΠΕ-ΜΠΕ) στις 10/02/2017) <http://www.amna.gr/articlep/142257/%C2%ABPolu-simantiki-i-anakalupsi-tis-spilias-pou-filoxenouse-Cheirografa-tis-Nekras-Thalassas%C2%BB->
- Συμμετοχή ως καλεσμένη σε εκπομπές του Ραδιοφωνικού σταθμού της Εκκλησίας της Ελλάδος για βιβλικά και αρχαιολογικά θέματα.
- Συνεργάτης του περιοδικού Ανασκαφή για θέματα Βιβλικής Αρχαιολογίας.

ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΑ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΝΤΑ

Βιβλική θεολογία και ερμηνεία των κειμένων της Παλαιάς Διαθήκης.

Αρχαιολογία του βιβλικού Ισραήλ (Βιβλική Αρχαιολογία) και της Εγγύς Ανατολής (θρησκεία, ειδωλοπλαστική, ιερά, ταφικά έθιμα).

Εκφάνσεις της θρησκευτικής ιδεολογίας του αρχαίου Ισραήλ, όπως ο θρησκευτικός συγκρητισμός και οι ανθρωποθυσίες με έμφαση στις θυσίες των παιδιών.

Ζητήματα εκδήλωσης και πρακτικής της μαγείας μέσα στο πλαίσιο του Ιουδαϊσμού από την εποχή του Σιδήρου έως και την εποχή του Βαβυλωνιακού Ταλμούδ.

Ζητήματα που άπτονται της μελέτης της Ραββινικής γραμματείας.

Αρχαιολογία του Προϊστορικού Αιγαίου (Μυκηναϊκός πολιτισμός).

ΕΤΕΡΟΑΝΑΦΟΡΕΣ

1. *Η Ιουδαϊκή κοινότητα της Ελεφαντίνης*, εκδ. Βάνιας, Θεσσαλονίκη 2001

Παζάρσκη Ι. Μαρία, *Η ελληνιστική επιρροή στη σκέψη του Εκκλησιαστή*, διδακτορική διατριβή, Τμήμα Θεολογίας, Θεολογική Σχολή ΑΠΘ, Θεσσαλονίκη 2006.

Πύλη Ελένη, *Το Πάσχα και τα Άζυμα στο Αρχαίο Ισραήλ*, μεταπτυχιακή εργασία, Τμήμα Θεολογίας, Θεολογική Σχολή ΑΠΘ, Θεσσαλονίκη 2009.

Γαλάνης Τιμολέων, *Το ανεικόνιστο του Θεού και τα είδωλα*, διδακτορική διατριβή, Τμήμα Θεολογίας, Θεολογική Σχολή ΑΠΘ, Θεσσαλονίκη 2015.

π. Χαρίτων (Σταμάτιος) Μιχαήλ, *Η Αλεξάνδρεια ως χώρος συνάντησης του ιουδαϊσμού και του ελληνισμού*, μεταπτυχιακή εργασία, Τμήμα Θεολογίας, Θεολογική Σχολή ΑΠΘ, Θεσσαλονίκη 2020.

2. (σε συνεργασία με Β. Παππά), «Σύζευξη της ελληνικής και χριστιανικής παιδείας όπως διαφαίνεται μέσα από το έργο του Μ. Βασιλείου «Προς τους νέους, όπως αν εξ Ελληνικών ωφελοίντο λόγων», Γρηγόριος ο Παλαμάς 825 (2008), σσ. 765-779.

Πεκτεσίδου Όλγα, *Οι εννέα λόγοι του Μεγάλου Βασιλείου στην Εξαήμερο: ανάλυση – παιδαγωγική προσέγγιση*, μεταπτυχιακή εργασία, Παιδαγωγική Σχολή Φλώρινας, Φλώρινα 2015.

3. «Γεώργιος Χαλκιάς-Στραβελάκης (MustaphaKhasnadar) (مصطفى خزنادر). Ένας Χιώτης βεζίρης της Τύνιδας (1817-1878)», στο *Αρχαιολογία και Τέχνες* (2012)

Καραβόλου Ειρήνη, *Συμβίωση Ελλήνων και Οθωμανών στη Χίο πριν από το 1822. Η τύχη των αιχμαλώτων και η εικόνα των Οθωμανών Τούρκων ως «Άλλων» στις αφηγήσεις της Καταστροφής και σε άλλες πηγές του 19ου αιώνα*, διδακτορική διατριβή, Τμήμα Ιστορίας και Αρχαιολογίας Πανεπιστημίου Ιωαννίνων, Ιωάννινα 2019.

4. “Popular Religion in ancient Judah during the 8th and 7th centuries B.C. The case of the female pillar figurines”, στο Vavouranakis, G. et al. (eds.), *Popular religion and ritual in prehistoric and ancient Greece and the eastern Mediterranean*, Archaeopress Publishing Ltd, Oxford 2018, pp. 105-111.

Χριστίνα Δ. Μίσιακα, *Η επιχειρηματολογία των διαλόγων του προφήτη Ιερεμία με τον λαό. Πραγματολογική διαλεκτική ανάλυση*, διδακτορική Διατριβή, Τμήμα Κοινωνικής Θεολογίας και Χριστιανικού Πολιτισμού, Θεολογική Σχολή ΑΠΘ, Θεσσαλονίκη 2023.

1. Βιβλικός Συγκρητισμός και Αρχαιολογικές Μαρτυρίες στην εποχή του Σιδήρου (1200-587 π.Χ.), Ostrakon Publishing, Θεσσαλονίκη 2020.

Βασιλείου, Βασιλική – Μαρία, *Ο Μονοθεϊσμός και οι παρεκκλίσεις από αυτόν του βιβλικού Ισραήλ κατά τα έτη 1100-586 π.Χ. (Ιστορική, Θεολογική και Αρχαιολογική προσέγγιση)*, Μεταπτυχιακή Διπλωματική Εργασία Ειδίκευσης, Τμήμα Θεολογίας, Θεολογική Σχολή ΕΚΠΑ, Αθήνα 2024.

2. «Έζησε 5 χρόνια, 2 μήνες, 6 μέρες και 6 ώρες». Η επιτύμβια στήλη ενός μικρού δούλου της ρωμαϊκής εποχής», Περιοδικό *Fractal*, τεύχος 5, Οκτώβριος 2014, <http://fractalart.gr/ezise-5-chronia-2-mines-6-meres-ke-6-ores-i-epitimvia-stili-enos-mikrou-doulou-tis-romaikis-epochis/>.

Δεσπότης, Σωτήριος, *Αναψηλαφώντας τις ταυτότητες των χριστιανών της Μεσογείου τον 1^ο και 2^ο αι.μ.Χ. Μία «εναλλακτική» Ιστορία Εποχής της Καινής Διαθήκης από την έποψη της «Στροφής στον Χώρο»*, Κάλλιπος, Ανοιχτές Ακαδημαϊκές Εκδόσεις, Αθήνα 2022.

ΒΙΒΛΙΟΚΡΙΣΙΑ ΜΟΝΟΓΡΑΦΙΩΝ ΜΑΣ

1. Δρ. Γεωργία (Ζέτα) Ξεκαλάκη, περιοδικό *Αρχαιολογία και Τέχνες*: Βιβλιοκρισία για τη μονογραφία της Χ. Ι. Παπαναστασοπούλου: Βιβλικός Συγκρητισμός και Αρχαιολογικές Μαρτυρίες στην εποχή του Σιδήρου (1200-587 π.Χ.), Ostracon Publishing, Θεσσαλονίκη 2020. βλ. [Χ. Ι. Παπαναστασοπούλου, Βιβλικός Συγκρητισμός και Αρχαιολογία \(archaiologia.gr\)](#)
2. Δρ. Γεωργία (Ζέτα) Ξεκαλάκη, περιοδικό *Αρχαιολογία και Τέχνες*: Βιβλιοκρισία για τη μονογραφία της Χ. Ι. Παπαναστασοπούλου: Οι θυσίες των παιδιών στον βιβλικό Ισραήλ, την Εγγύς Ανατολή και τη Μεσόγειο. Θεολογική και Αρχαιολογική Μελέτη, εκδόσεις Έννοια, Αθήνα 2023, βλ. [Χρ. Ι. Παπαναστασοπούλου, Οι θυσίες των παιδιών \(archaiologia.gr\)](#)